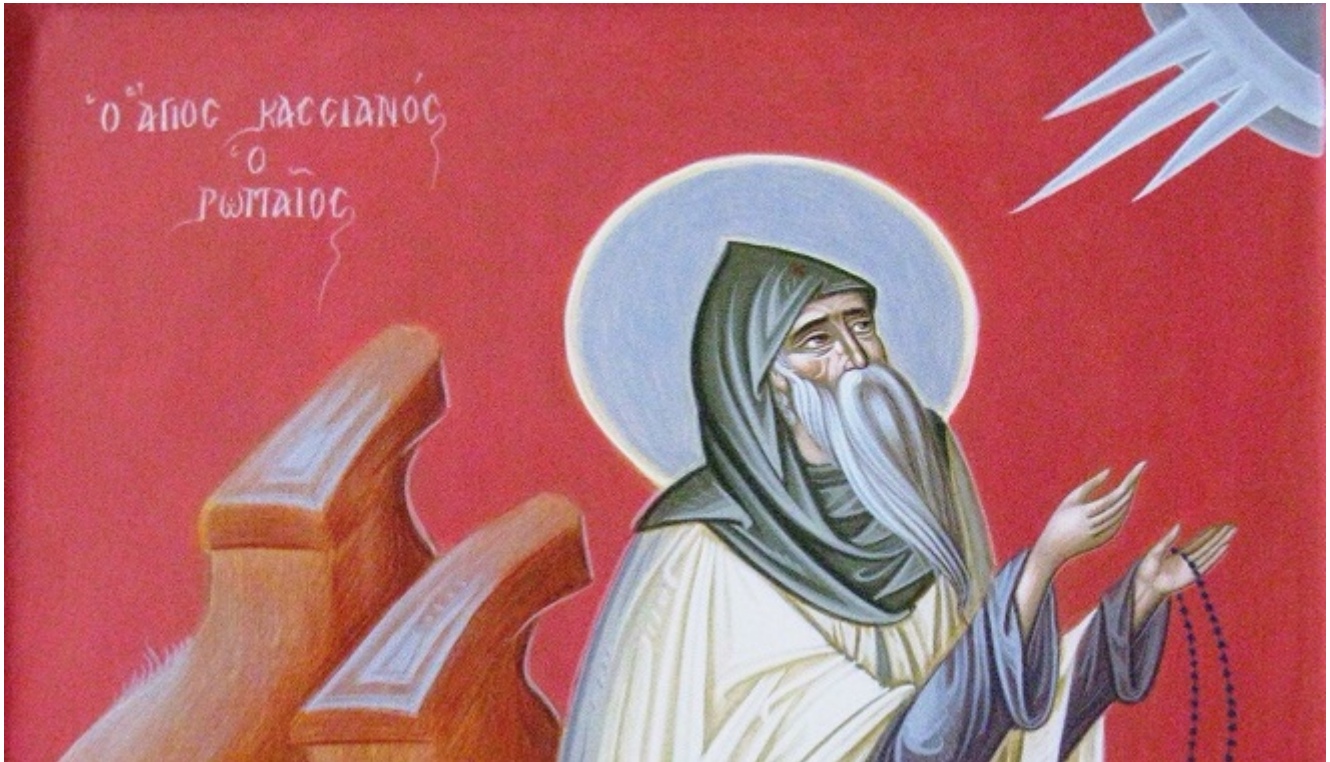

Ένας ξεχασμένος Άγιος, Η «Ιθάκη» του Καβάφη και το ταξίδι του Ασώτου Υιού

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική Ζωή](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας](#)

«Άνωθεν φωτισθεῖσα ἡ σοφὴ σου, Πάτερ, διάνοια διδασκαλίας φέγγος ἀπήστραψε, δι’ οὗ φωταγωγεῖται Μοναζόντων τό σύστημα τῶν παθῶν τῆς ἀχλύος λυτρούμενον» (ἀπό τά στιχηρά τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ τοῦ Ρωμαίου, 29 Φεβρουαρίου)

«Από τον ουρανό φωτίστηκε ο σοφός σου νους, πάτερ, και άστραψε προς τον κόσμο το φως της γνήσιας διδασκαλίας, από το οποίο φωταγωγεῖται το σύστημα των μοναχών καθώς λυτρώνεται από το σκοτάδι των παθών».

«Ο όσιος πατήρ ημών Κασσιανός γεννήθηκε και μεγάλωσε στις όχθες του ποταμού Δούναβη το 365. Μορφώθηκε εξαιρετικά με τα κλασικά γράμματα, όμως ο πόθος του ήταν η μοναχική ζωή. Έτσι με τον φίλο του Γερμανό μετέβησαν στους Αγίου Τόπους και εκάρησαν μοναχοί σε μοναστήρι της Βηθλεέμ. Αργότερα έφυγαν για την έρημο της Αιγύπτου, με ευλογία του ηγουμένου τους. Συνάντησαν εκεί πλήθος ασκητών αγίων, από τους οποίους έλαβαν πολύτιμη πνευματική τροφή για την

ψυχή τους. Κατενόησαν ότι δεν αρκεί η αφιέρωση στον Χριστό ως αποταγή του κοσμικού φρονήματος, αλλά χρειάζεται και η αποταγή από τις παλαιές συνήθειες και τα πάθη, για να βρει ο άνθρωπος την οδό της καρδιάς. Μέσα από την προσευχή ο μοναχός πρέπει να βιώσει και την τρίτη αποταγή, δηλαδή να αφήσει τον εαυτό του και τον νου του να αρπαγούν από τον Θεό προς τας αιωνίους μονάς, σε μία αίσθηση ανεκκλήτης χαράς και μία πλημμύρα θείου φωτός. Επισκέφθηκαν την Κωνσταντινούπολη, όπου έμειναν κοντά στον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο. Εκείνος τους έστειλε στην Ρώμη, όπου παρέμειναν επί δεκαετία. Ο Κασσιανός στην συνέχεια ανέλαβε να οργανώσει τον μοναχισμό στην Προβηγκία, όπου με τη εμπειρία της διδασκαλίας των ασκητών της Αιγύπτου και της Καππαδοκίας έδωσε σπουδαία κείμενα για τον μοναχισμό της Δύσης. Υπερασπίστηκε την ορθόδοξη πεποίθηση ότι ο Θεός στέλνει την χάρη Του και ο άνθρωπος με την πίστη και τα έργα του δεινώνει την προαίρεση της καρδιάς του, για να ζήσει την αρετή και την

ψυχή του στον Κύριο το 435» («Νέος εκδόσεις ΙΝΔΙΚΤΟΣ, τόμος έκτος).

Ένας άγιος που έκανε ένα σπουδαίο

ταξίδι στη ζωή του, όχι για να ζήσει μακριά από τον Θεό, όχι για να βρει μια ελευθερία χωρίς νόημα άλλο πέρα από την φθορά της συνεχούς απόλαυσης, τον πνευματικό θάνατο της αυτοθέωσης, του λιμού της ύπαρξης, αλλά ένα ταξίδι εύρεσης της αλήθειας που τρέφει για πάντα, γιορτάζει κάθε τέσσερα χρόνια, στις 29 Φεβρουαρίου, μόνο στα δίσεκτα έτη. Ο άγιος Κασσιανός μας δείχνει, σαν ποιητής, ότι η ζωή είναι ταξίδι. Ο προορισμός της όμως έχει να κάνει με την προαίρεσή μας, με το τι διαλέγουμε ως στόχο, ως νόημά της ως τέλος, σκοπό της. Μπορεί ο δικός μας ποιητής Καβάφης να επισημαίνει ότι η Ιθάκη «μας έδωσε το ωραίο ταξίδι και άλλα δεν έχει να μας δώσει πια», όμως για όσους πιστεύουμε

στον Χριστό η Ιθάκη είναι το νόημα του ταξιδιού και το τέλος του, όχι μόνο γιατί αυτή μας δίνει την δύναμη να αντέξουμε τα της ζωής, αλλά και γιατί αυτή είναι ο Χριστός που, ιδίως στο τέλος, έχει να μας δώσει τα πάντα, τον ίδιο, την αγάπη, την σωτηρία, την ανάσταση. Και δεν είναι τόπος η Ιθάκη, αλλά τρόπος. Είναι συνάντηση με τον Θεό και κοινωνία που κρατά για πάντα.

Ο άγιος Κασσιανός λοιπόν μας δείχνει ότι το ταξίδι της ζωής χρειάζεται τρεις αποταγές. Η μία έχει να κάνει με το κοσμικό φρόνημα. Με την άρνησή μας να συσχηματιστούμε με τις προτεραιότητες της ζωής αυτής, όπως ο πολιτισμός εν χρόνω θέτει. Είναι οι Λαιστρυγόνες, αυτοί δηλαδή που καταπίνουν όποιον δεν τους μοιάζει και έχουν αρνηθεί την καρδιά που φιλοξενεί, την δύναμη που γίνεται τρυφερότητα και ποντάρουν μόνο στα όπλα τους, τα χρήματά τους, τα αγαθά τους, τη εξουσιαστική παντοδυναμία τους. Είναι όλοι όσοι θεωρούν τον Θεό ως τίποτα και τον άνθρωπο και τον κόσμο ως το παν. Είναι οι Κύκλωπες, οι οποίοι έχουν μείνει στην νοσταλγία του παρελθόντος, όταν παραδόσεις, έθιμα, κανόνες έκαναν τον άνθρωπο να αισθάνεται αυτάρκης και να μη θέλει να προοδεύσει, να βρει την αλήθεια και να την ζήσει όχι πολεμώντας τον συνάνθρωπό του, αλλά κάνοντας χώρο γι' αυτόν. Είναι οι πρεσβύτεροι αδελφοί της παραβολής του ασώτου υιού, οι οποίοι διεκδικούν την αποκλειστικότητα της αλήθειας, διότι βλέπουν μόνο την δική τους συμμόρφωση και δεν νιώθουν την αγάπη για τον άλλο που μπορεί και να περιπλανιέται, να σφάλει, αλλά δεν έχει πάψει να αναζητεί την αλήθεια. Είναι οι Ποσειδώνες, οι οποίοι επιστρατεύουν ως νόημα της ζωής τους το εγώ τους, την απαίτηση, την ζήλια, τον φθόνο, την κακία και έχουμε πολλούς από δαύτους στην ζωή μας. Είναι τα Φοινικικά εμπορεία, τα οποία πουλούνε ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής, ώστε να μας δείξουν ότι η ζωή αξίζει μόνο στην ευχαρίστηση των αισθήσεων στην εκπλήρωση του ιδίου θελήματος, στο ΝΑΙ σε όλες τις επιθυμίες μας. Είναι οι Αιγυπτιακές πόλεις, στις οποίες θριαμβεύουν τα μεγάλα έργα της επιστήμης, τα μεγάλα κατορθώματά της, τα οποία τα βλέπουμε από μακριά και από κοντά, τα θαυμάζουμε και πιστεύουμε ότι με την βοήθεια όλων αυτών των έργων μπορούμε να είμαστε χαρούμενοι, να ζήσουμε όπως θέλουμε, να μη φοβόμαστε τίποτα, να γίνουμε σοφοί.

H

δεύτερη αποταγή έχει να κάνει με τη απόφαση να αφήσουμε στην άκρη τις συνήθειες και τις γνώσεις που νομίζουμε ότι μας δίνουν νόημα. Βεβαίως, μας προσφέρει γνώσεις πολλές το ταξίδι της ζωής, ιδίως όταν το πλοίο μας εισέρχεται σε όλους τους πρωτοϊδωμένους λιμένες. Τίποτα το ανθρώπινο δεν είναι προς περιφρόνηση. Ωστόσο, εάν δεν έλθουμε εις εαυτόν διαπιστώνοντας ότι χωρίς προσανατολισμό, χωρίς τέλος αιωνιότητας, χωρίς αγάπη για τον Θεό και τον πλησίον, χωρίς τελικά σπίτι και Πατέρα, αλλά μόνο με την παρατήρηση και την οικειοποίηση του κόσμου ως κτήματός μας, τα ψέματα κάποια στιγμή θα τελειώσουν. Γιατί το φθάσιμο στην Ιθάκη, στο σπίτι που είναι η Εκκλησία, είναι ο τελικός προορισμός μας. Και ο πλούτος του σπιτιού που μας δίνει είναι η μετάνοια που ζούμε για τα πάθη μας, αλλά και η αγάπη του Πατέρα που ανοίγει την αγκαλιά Του για να μας δώσει ξανά να νιώσουμε ότι σοφία και πείρα έχει όποιος πλούτισε από την αλήθεια της ταπείνωσης, της αρετής, της χαράς να είναι παιδί της οικογένειας του Θεού, εκεί όπου όλα είναι δικά του τελικά, αλλά για να τα μοιραστεί στην ατελείωτη γιορτή της θείας λειτουργίας.

Κι αυτό είναι η τρίτη αποταγή. Το να ζούμε την χαρά του Χριστού. Το ταξίδι στον κόσμο δόθηκε στους περισσότερους από εμάς ως πορεία ζωής. Χρειαζόμαστε όμως πλοηγούς σε αυτό το ταξίδι. Ανθρώπους που θα μας εμπνεύσουν, όπως οι άγιοι και οι πνευματικοί μας πατέρες. Ο τρόπος που επέλεξε ο άγιος Κασσιανός. Μπορεί να μη μας δόθηκε η οδός της μοναχικής αποταγής. Όμως έχουμε την ευκαιρία, ενθουμούμενοι ότι η ζωή μας νοηματοδοτείται στον Χριστό, στην άσκηση, στην αρετή, στην αγάπη, στην υπέρβαση των παθών, να παλεύουμε με τον εαυτό

μας, να μην αφήσουμε τον πειρασμό μιας ελευθερίας χωρίς τον Θεό να μας κυριεύσει, να μην τον «κουβανούμε μέσα μας», αλλά να εμπιστευθούμε την Εκκλησία στον τρόπο της. Και με την μετάνοια να είμαστε αεί επιστρέφοντες στην χαρά του Κυρίου μας!

themistoklismourtzanos.blogspot.com

<https://bit.ly/3vovhTu>